

L'opinió internacional ha evolucionat davant la "pinxeria" de Mussolini

FORTA INQUIETUD A LA MEDITERRANIA

NO HI HA CAP POSSIBILITAT DE CONTINUAR LA FICCIO DEL COMITE DE LONDRES

París, 31. — Es pot assegurar que els cercles polítics i diplomàtics s'han arribat al conveniement que cal examinar novament la situació, amb totes les garanties, perquè França i els altres països democràtics es situen definitivament en la qüestió d'Espanya.

No hi ha cap possibilitat de continuar la ficció del Comitè de Londres si es pot acceptar que es continuï univertint, amb el silenci, la conspiració dels feixistes a Espanya i a la Mediterrània. França es troba avui en una posició crítica, a una intervenció de caràcter diplomàtic perquè s'indueixen al Quai d'Orsay diplomàtics de tots els països més o menys aliats amb la Mediterrània i prou gents amb inquietud que pot succeir.

Mussolini, a Palerm, es va erigir en dictador no sols d'Itàlia sinó també de la Mediterrània. La pretensió s'ha convertit en realitat. Ara amb la caiguda de Santander s'ha obligat a més a riure's públicament de la no intervenció, dels compromisos contra i trencar aliat que el puritanisme anglosaxó no tolera les formes. A Londres s'arriba a creure que mentre Mussolini intervingués, però declarés no intervenir, era possible d'arribar a un acord. Ara Mussolini ha intervingut i ha declarat intervenir i aquesta franquista sembla que ha molestat excessivament els senyors de Londres.

La premsa d'aquest matí consagra unanimitat els seus comentaris a les paraules i als fets de Mussolini. Anem a copiar dues opinions — la del «Populaire», organ socialista, i la de «L'Ami du Peuple», representant dels partits de dreta.

Diu «Le Populaire»: «El Duce reconegut públicament haver violat els seus compromisos de no intervenció a Espanya. Elogia la seva duplicitat. Glorifica la mistificació a la qual recorregué durant tant de temps. Però ara tot ha acabat. El Comitè de Londres pot i ha d'ocupar-se d'aquest problema. La S. de N. igualment. Això serà molt més fàcil ja que tots els Estats mediterranis estan inquiets».

Però el recurs a Londres per enorgullir-se que sigui, o la crida a la S. de N., per justificació que sigui, no són suficients. Es precisa examinar de nou el contingut del problema espanyol. L'opinió francesa ja no està dividida sobre aquesta qüestió. L'opinió mundial ha evolucionat.

«L'Ami du Peuple», diu: «Quan Mussolini declarà a Palerm que no interdiria tal o tal altra forma de govern a tal país, excusant el seu dret. Quan respon a les felicitacions de Franco que és feliç que els italians hagin contribuït a la victòria de Santander, es burla del món, ja que a la mateixa hora el seu representant participava a la sessió del Comitè de no intervenció».

LE POPULAIRE:

“El Duce ha reconegut, públicament, haver violat els seus compromisos de no intervenir a Espanya”

L'AMI DU PEUPLE:

“Quan respon --Mussolini-- a Franco que és feliç que els italians hagin contribuït a la victòria de Santander, es burla del món, ja que, a la mateixa hora, el seu representant participava a la sessió del Comitè de no intervenció”

S'ENRAONA MASSA

Avui volem referir-nos a uns altres propagadors de rumors que, malgrat tractar-se d'antifeixistes de bona fe, resulten tan perniciosos com els de la famosa cinquèena columna.

Són aquells que us deturen al carrer i us diuen:

- Avui hem pres tal cosa.
- I aquells altres que arriben al cafè i, amb una cara radiant de satisfacció, declaren:
- Aquest matí hem entrat a tal banda.

Aquests que “han pres” i que “han entrat” són, evidentment, els soldats republicans. I, a diferència dels propagadors de rumors facciosos, que han de parlar a cau d'orella, els que escampen rumors lleials ho fan a tota veu, exultants d'entusiasme.

Si demanem a l'informador d'on ha tret la notícia, us dirà que la té de molt bona font: “Acabo de parlar, precisament, amb un veí del germà d'un capità, etc., etc.”

I així, a còpia de notícies de “bona font”, es va creant per la ciutat un ambient d'optimisme, moltes vegades infonamentat, que esclata com una bombolla de sabó en llegir el comunicat oficial.

Així, en realitat, aquests optimistes resulten uns fabricants de decepcions. Emparats en llur bon desig, contribueixen a fer el joc dels derrotistes.

Es necessari que tothom comenci per controlar-se a si mateix. Per al bon antifeixista no hi ha altra font d'informació que l'oficial. Tota notícia que no provingui dels organismes encarregats d'informar oficialment el país, és una notícia recusable, tant si ens és favorable com adversa.

Està bé que hom desitgi una ràpida victòria republicana. Però aquesta no s'apressarà amb notícies incontrolades. La impaciència, que aplicada al treball i a la lluita pot ésser una virtut, a la taula del cafè fa riure. Si no fa indignar.

S'enraona massa. Hi ha massa gent dedicada al comentari de la guerra. Hi ha massa gent que esperen el triomf com un graciós obsequi que els farà l'exèrcit.

Es immoral esperar que ens portin la victòria amb safata. La victòria ha d'ésser l'obra de tots. Una tasca en la qual hem de col·laborar tots i a cada moment. Els soldats hi col·laboren amb el sacrifici de llur persona, els obrers, els pagesos i els intel·lectuals, amb llur treball. I el qui no hi pot col·laborar amb res més, hi ha de col·laborar amb el seu silenci, amb la seva absoluta submissió, amb el seu estricte acatament a les consignes i a les disposicions governamentals.

A LA RECERCA DE LEVANEVSKI

Moscou, 31. — Esperant temps favorable per a començar les recerques de l'avió de Levanevski, l'expedició tracta d'emprar la permanència a Andamnia per a examinar un cop més l'equip i les condicions de treball.

Moscou, 31. — Spirin, cap de l'expedició investigadora, comunica d'Andamnia: «Tot és poc probable que a l'illa Rodolf faci bon temps avui, però així preparem el nostre recorregut com si totes les etapes haguessin de transcórrer damunt els núvols amb mures a l'arxipèlag de Frangescs. Si les condicions atmosfèriques no ens permeten aterrar a l'illa Rodolf, ho farem a una de les illes de l'arxipèlag, a la de Graham Bell, o en una altra. Tot seguit anirem a la nostra principal base, l'illa Rodolf. El recorregut fins a l'illa Rodolf en cas de mal temps serà particularment difícil».

Els 200 refugiats a l'ambaixada xi ena

Marsella, 31. — Es declara que molt aviat un creuer francès evacuarà de València uns 200 refugiats a l'ambaixada de Xina, vella, doncs i infants. Després del desenramament, podran escollir lliurement el lloc de residència.

S'entrevistarà Chamberlain amb Negrín?

L'ambaixador anglès a Roma ha proposat una reunió de caràcter internacional per a tractar dels assumptes espanyols

Tracte desigual

Troben encertadíssima la directió imposada per la censura en allò que fa referència a les informacions de l'ofensiva que mena l'Exèrcit de l'Est.

Però al marge de l'elogi, volem fer una objecció: Per què als diaris de Barcelona no se'ns permet la publicació de notes, gràfiques i il·lustracions, que apareixen en canvi a la Premsa madrilenya?

Alguns col·legues de Madrid han publicat mapes, fotografies de pobles ocupats a l'Aragó, etc. En canvi, a nosaltres no ens ha estat possible publicar, per exemple, una senzilla vista general de Quinto.

Aquesta divergència de criteri entre la censura de Madrid i la de Barcelona seria encara justificable si la Premsa madrilenya no arribés a la nostra ciutat. Però la diària de Madrid es venen pels nostres carrers.

Aleshores, la censura barcelonina, involuntàriament, és clara, no fa sinó perjudicar els interessos de la Premsa local.

Respectuosament, com escau, exposem la qüestió.

La influència anglesa s'afebleix

Les forces d'ocupació són imponents per a normalitzar la situació vivint entre àrabs i jueus

Jerusalem, 31. — Les dues jornades que acaben de passar, han estat caracteritzades per la represa dels atemptats que fan tómer el retorn al moviment terrorista. A conseqüència d'atemptats comesos contra autobusos pertanyents a jueus, foren assassinats dos àrabs. S'han trobat dos jueus assassinats al camp.

En diferents llocs del territori foren canviats dispers i dos àrabs resultaren greument ferits.

Aquests atemptats causen viva emoció. La policia escorcolla els transients, els viatgers i els vehicles. Degut a la situació actual, l'Alt Comissari retornà a Jerusalem. Els exèrcits del maestre jueu Barokowski, assassinat a la carretera de Jerusalem, foren ocasió d'una manifestació sionista que reuní tres mil persones a Tel-Aviv.

Xina, per la independència

Les forces xineses del nord, que estaven sota el control nipó, es subleven contra els invasors. A Tungkow, la policia xinesa es revoltà contra el comandament nipó i el resultat de la lluita fou la mort de tres-cents japonesos. Immediatament vingueren reforços nipons que ocuparen els llocs estratègics per tal d'apagar la sublevació. Vegeu, a dalt de l'antiga muralla de Tungkow, uns soldats nipons fent foc amb fusell-metraladora sobre els revoltats (Keystone)

Londres, 31. — Anirà el mateix Neville Chamberlain a Ginebra per a presidir la delegació britànica a la sessió del Consell de la S. de N.7

Aquesta és la pregunta que es fan els diplomàtics. El fet que Chamberlain, cap del govern francès, sigui el cap de la delegació francesa; el fet que sigui el doctor Negrín, cap del govern espanyol, el qui presideixi la delegació espanyola, ha desvetllat molt d'interès en certa cercles de Londres, on no es desment del tot que Mr. Chamberlain pugui entrevistar-se amb el cap del govern de la República espanyola.

Es van coneixent detalls de les reunions que ha celebrat el govern, en aquest darrer dies, i, sobretot, de les reunions que han celebrat, amb caràcter oficial, destacats membres del govern. L'ambaixador d'Anglaterra a Roma ha rebut instruccions al final de les dites entrevistes, de proposar una reunió de caràcter internacional que es celebraria a Ginebra, Londres o París, per a tractar dels assumptes espanyols.

Mentrestant la premsa de Santander ha donat ocasió a l'intercanvi de felicitacions entre Franco i Mussolini i als telègrams sensacionals del Duce al cap de les forces italianes al nord d'Espanya. Tot el món ha pogut assabentar-se que al Nord hi ha tres o quatre divisions italianes, que els missis imperial

de Roma és fatal, que la solidaritat d'armes entre Itàlia i l'Espanya rebel no podrà esborrar-se amb disposicions internacionals.

Per al cas que el doctor Negrín no pugui entrevistar-se a Ginebra amb el senyor Neville Chamberlain s'indica com a probable que el cap del Govern espanyol vagi a Londres, després de les sessions de Ginebra.

No cal dir que totes aquestes informacions rebran confirmació dintre de pocs dies, potser hores, puix que es considera suficientment evolucionada la situació internacional per a prendre determinacions concretes.

NEGOCIARAN UN TRACTAT DE COMERÇ

Washington, 31. — El Departament d'Estat ha publicat avui una nota en la qual palesa la intenció de negociar un tractat de comerç recíproc amb Mèxicoslovàquia.

Com es recordarà l'anunci preliminar fou publicat el passat darrer. Els partits interessats hauran de sotmetre els seus informes al Comitè el dia 11 d'octubre, i les audiències començaran el dia 25.

Aquesta tarda es reuneix el Consell de la Generalitat

L'Honorable President de Catalunya ha rebut aquest matí en audiència, entre altres, el senyor Carbo, del Consellariat de Propaganda de la Generalitat; l'alcade i una comissió de l'Ajuntament de Badalona; una comissió de l'Ajuntament de Badalona; una comissió de la Federació de Bombers de Catalunya i l'advocat Creuet.

El senyor Companyes ha treballat durant tot el matí a la Residència, on ha despatxat amb els seus secretaris i caps del Departament.

A la secretaria de la Presidència han notificat als periodistes que per a les sis d'aquesta tarda havia estat convocada la reunió del Consell que havia estat suspesa el passat dissabte.

En aquesta reunió tots els consellers presentaran bon nombre de disposicions que han vingut redactant aquesta dies, la majoria de tràmit.

SALES

LA BUGADA

TOSSA. - Doncs rentant a la riera amb la típica banca

El costum de rentar-se a si mateix i el de rentar la roba és relativament modern dintre de la vida de la vella humanitat i no és ni de bon tros universal. Els pobles de cultura primitiva no saben pas ni llunyanament què cosa és el rentar i si algun n'hi ha que de manera més o menys somera es renta alguna part del cos no ho fa pas com a precepte higiènic, sinó com un acte d'empolainament i envaniment del cos. En termes generals, l'home primitiu té una certa aversió a l'aigua i sobretot on terres que en són miserioses esquiven tant com poden el tocar-la. Aquest estrany sentit no ha desaparegut pas del tot de la societat actual i a Catalunya mateix hi ha contrades on no es renten mai la cara i que consideren el fer-ho com una excruciant de la gent de la ciutat. El nostre bon amic Cels Gomís, distingit folklorista i erudit enginyer de carrils, ens explicava que en construir un ferrocarril per terres de Castella un vell home del poble li aconsellava que no es rentés tant les mans puix que de tocar tanta aigua se li malmetrien i podria agafar algun mal dolent.

Els grecs ja practicaven el rentat corporal i de la roba. Com a element netejador es servien, sobretot les dames, de llet de somera i d'excrements de cocodríl, dels quals arribà a haver-hi, en l'antiguitat, un important comerç. La roba la rentaven amb vegetals de saba sabonosa i amb terres a les quals hom reconeixia propietats saboneres. Usaven molt un vegetal anomenat bórri que no ens ha estat possible determinar quin nom se li dona en la cultura actual.

Per rentar la roba feien un clot a terra de forma circular i ol recobrint d'una substància forta per evitar que es begués l'aigua. Posaven la roba dintre d'aquest clot i hi barrejava bocins de bórri i acabaven d'omplir-lo d'aigua i seguidament amb els peus, a tall de picador, picaven i masegaven la roba tant com podien. Aquest sistema és encara emprat avui per algunes ordres religioses per a rentar la seva roba. Antigament eren els homes qui curaven de rentar la roba, com encara avui la renten en alguns pobles de races hindús i mongòliques. El sabó és d'invenció moderna, de cap a les primeries del Renaixement, i hom diu que fou trobat a la ciutat itàlica de Savone i que d'aquí li ve el nom, si bé cal remarcar que on llatí ja existia el mot sapo, que si no pot significar propiament el sabó, puix que encara no n'hi havia en temps del Llatí volia dir la propietat sabonera de diverses substàncies utilitzades per a netejar. El lleixiu, o sia la barreja de cendra amb aigua per a blanquejar i purificar la roba, hom creu que foren els irlandesos els que el varen descobrir utilitzant orins en lloc d'aigua, i així encara el fan en diversos indrets de la novella República. La bugada pròpiament dita o sigui el posar la roba dintre d'un recipient i sotmetre-la a un caldeig d'aigua bullenta que es fa sortir per un petit forat de la part inferior del buc, hom la creu d'invenció francesa i força més moderna del que sembla, donada la seva gran extensió.

bugara. Pel Ribagorça i bona part de les terres valencianes la bugada rep el nom de colada, que pren origen del fet de colar-se el lleixiu a través de la roba i cubell avall. A la Vall d'Aran l'anomenen ruscada, i pel Mesurat i el Millars, rucade; arrel que també es troba en altres llengües occitanes pirenenques i que possiblement pot prendre origen del cubell que als ulls d'alguns pobles els ha semblat veure-hi una forta semblança amb el rusc o rusquer de les abelles. És d'advertir que quan el cubell és molt ple, per a evitar que la cendra del bugader destinada a fer el lleixiu no calgui, es posa damunt del cubell i com a suplement per a augmentar la seva alçada, un cercol ample de fusta que sovint és un cercol de sedàs que rep el nom genèric de riscle, però que a Banyoles anomenen rusc; la semblança d'aquest terme amb el de ruscada ens porta a creure que tots dos tenen un mateix significat.

Per a rentar la roba de color, majorment la negra, la nostra pagesia utilitza suc de diverses verdures, especialment el de bleda. Quant a la utilització de terres sabonoses, ben viu és encara l'ús del soldor o terra d'escudelles emprada especialment per a rentar vidre, terrissa i fustes. I la nostra gent del camp per al rentat de roba encara avui se serveix de la vermella argila. El lleixiu és fet amb cendra passada pel sedàs i posada damunt d'un gruixut drap de bri o fil perquè dona virtut remolera a la roba. Així diu el refrany:

El cendrer de bri
cura set sangries.

I per donar perfum a la roba neta i perquè la bugada sigui ben embaumada, posen al cendrer unes quantes fulles de lloret que produeixen a la roba el seu perfum. I hom es pregunta: ¿per què na d'esser precisament lloret i no cap altra de les moltes plantes aromàtiques, com farigola, romaní o alguna altra? Tots els pobles de les velles cultures crelen que els esperits dels familiars morts anaven a posar-se damunt del lloret més immediat a la casa on vivien, i per això gairebé sempre tocant a les parets de les nostres masies seculars hi veureu un lloret plantat perquè els romans, dels quals hem heretat el costum, crelen que aquell lloret era com una continuació de la casa, puix que hi vivien els morts de la família, i per això encara avui les mestresses de casa van a tirar les cendres de la llar al peu de la soca dels vells llores com una resta de l'antic culte als déus lares, o sia als avantpassats de la família. El lloret i la cendra tenen un estret lligam. Posar fulles precisament de lloret en el cendrer obeeix sens dubte a un sentit mític. És molt possible que hom cregués en el seu origen,

que propagava quelcom de l'èsser dels passats a la roba que més íntimament hom havia d'usar i que així s'establí un vincle major de continuïtat entre els que foren i els que encara són.

La cendra, filla del foc, tingut per sagrat en moltes cultures, participa també del sentit que hom dona a l'igni element. La circumstància d'utilitzar la cendra com a element purificador per passar la bugada, segons el procediment tradicional, és molt possible que hagi estès a aquesta feina quelcom del misticisme que la cendra comporta.

A la Vall de Cistain no deixen casar les fadrines si no saben fer determinades feines casolanes, entre elles encendre el foc, pastar i passar bugada. I en diversos pobles de diferents contrades valencianes, la sogra fa present a la núvia d'una fillosa i d'un colador, o sia d'un joc d'estris que en aquelles contrades formen el total d'utells precisos per passar la bugada: un cubell, un gibrell, un fogó i una cacetia per a tirar l'aigua calenta del gibrell al cubell. En les famílies humils el colador és de terrissa basta i entre gent benestant és de ceràmica i adhoc policromat. És remarcable que per aquelles terres fan servir el mateix gibrell que forma part del colador i que utilitzen per a rentar-hi la roba a tall de safareig, per a pastar-hi el pa, o sia que li donen el doble ofici de rentador i de pastera. Segons veu popular, el present de la fillosa fa la núvia ben feineria i treballadora, i el present del colador la fa neta i polida.

La bugada té les seves preocupacions. Per mantunya creuen que no pot sortir bé si no es fa durar nou hores. Durant les tres primeres hores ha de tirar-hi l'aigua tèbia; les tres segones, calenta, i les tres darreres, com més bullenta millor. El nombre tres té un marcat caràcter mágic i són innombrables les coses tradicionals que estan regides per aquest nombre, i el sentit meravellós resta notablement augmentat pel nombre nou, que és tres vegades tres. Pel Penedès creuen que la bugada surt molt millor si hom la deixa reposar tota una nit. Així ens diu el refrany

Bugada polida,
la ben dormida.

I per l'Empordà creuen que no es pot passar bugada el dia en què la lluna fa el ple, i per això diuen:

Lluna plena,
bugada cremada.

Pel Penedès de vegades en lloc de riscle per a fer sostenir la vora del cendrer posen tot al voltant del cossi un seguit de cullores i forquilles de fusta dretes que mantenen enlaire i formant el buc la roba del cendrer.

També per evitar que la roba tapi el forat del cubell i obstruïxi la sortida del lleixiu posen davant del forat i part de dins del cubell un plat inclinat. Diuen que plat i forquilles surten de la bugada ensems que ben nets, posseïts d'una forta sanitat que propaguen al menjar que toquen.

És general la creença que no es pot passar bugada en dies sagrats ni en festes molt assenyalsades. Segons uns, perquè la roba es podreix i segons altres perquè les rentadores risquen que se les emporti el corrent i restin encantades per mentre el món sigui món. I hom conta diferents casos i pocs són els rius on en determinat dia festiu de l'any hom no creu sentir el colpejar desesperat del picador d'una bugadera encantada per haver rentat en aquell dia, o que al bell punt del migdia i on ple bat de sol hom no creu veure allí, en la indefinida llunyania, passar mig desdibuixada i mig confosa l'etèria silueta de la pobra damnada, feta bolra i corrent riu avall en càstig del seu malfait.

La bugada, com tota cosa viscuda, ha creat el seu refranyer, que graciosament ens diu:

Cendra calenta,
bugada lluenta.

A la bugada,
qui bruticia hi posa
brutícia en treu.

A passar bugada
i a pastar,
qui no en sàpiga

LA BUGADERA (dibuix d'època, sobre una rajola)

no s'hi ha de posar.

—Bugada, per què no t'eixugues?
—Bugadera, per què no em be-
llugues?

No tohom qui sap rentar
sap estendre la bugada.

La gràcia de la bugada
està en fer l'encubellada.

Els ajanyes de Nadó Patia
pastar i passar bugada
tot el mateix dia.

Qui no sap d'encubellar
no sap passar bugada.

La bugada de la tia Vellussa
deixa el poll i mata a puça;
la bugada de la tia Ripoll
mata la puça i deixa el poll.

Amor de gendre
bugada sense cendra.

Cada bugada
es perd un llençol.

Cada bugadó,
un esquinçó.

Tot li va bé
a la Ben Garbada:
cendrer, pastar
i passar bugada.

La bugada de Nadal
costa més que ella no val.

La bugada de Nadal
s'eixuga en el fumeral.

La bugada de Gandesa
poca roba i molta estesa.

Joan AMADES

(Exclusiu per a ULTIMA HORA)

CATALANS A L'ARAGO

I ara ens el prenen

Ens l'han pres!
Es clar que hauríem d'ale-
grar-nos-en, perquè el càrrec
on l'han dut és de superior ca-
tegoria. Però és com si ens
l'haguessin pres. Va sortir amb
nosaltres de Barcelona, amb
aquelles columnes Macià-Com-
panya, que més tard havien de
cobrir-se de glòria. Sempre ha
estat al nostre costat. Ha tre-
ballat i ha lluitat per fer d'a-
quella columna de milicians
aquesta força regular que és
la 30 Divisió. I ara ens el pre-
nen.

Joan Moles, l'antic comissari
civil de la columna Macià-Com-
panya, el qual fins avui ha
estat el comissari-delegat de
Guerra de la 30 Divisió, ha es-
tat designat comissari del do-
zè Cos d'Exèrcit.

Nosaltres en formem part,
és veritat, de l'esmentat Cos
d'Exèrcit. No el perdem, doncs,
del tot. Però abans ens dedi-
cava tot el seu treball. Ara no
podrà dedicar-nos més que una
part.

La guerra té això. Aplega i
separa els amics, sense que pu-
guem trobar manera d'evitar-
ho.

Ben mirat, però, hem de fer
el cor fort i superar aquestes
contrarietats. ¿Què importa el
lloc on s'està? A tot arreu es
pot lluitar per Catalunya i per
la República.

El que cal és guanyar la
guerra.

JOFRE

Els del 37

II-La concentració

A les sis del matí, ja hi havia sota les arcades del pati de Dependències militars, un bon munt de maletes. A dos quarts de set, ja començava a concentrar-se gent al de fora, voltant el monument a Colom i davant la porta principal.

El pati, a les set, ja estava ple. Set, vuit, nou-cents xicotets, potser mil. Una part dels quintats, que havien de marxar tots junts cap als seus punts de destinació.

Aquesta centenara de xicotets seran els protagonistes —el protagonista, millor dit, perquè formen un tot: són els del 37— d'aquesta sèrie d'impressions.

Hi ha molts d'una aventura que molts altres han viscut abans que nosaltres, però en petit, com mirada de lluny. Els del 37 són els primers aquests que entren en guerra. Els altres comencen la instrucció, el maneig de les armes, molts han estat ja foguejats o han vist —i fins i tot viscut— la vida de trinxeres.

Nosaltres, no. Nosaltres som quintats, tenim 21 anys, una mica d'estemordiment i també certes ganes de córrer aventures. Però, en el fons, tots sabem que aquesta aventura nostra és molt seriosa, molt important, que sobre nosaltres s'hi juga una carta important del nostre cadenerador.

Tots —o gairebé tots, perquè també hi ha algun carca o algun carterollet silenciós i emmurriat— tenim la sensació que serem una pes considerable en la balança de la guerra. Fatzxanderia? Potser sí. Però estem disposats que així sigui.

El dia abans ens havem dit de venir ja amb la maleta a punt. I tots la portem. N'hi ha que han vingut carregats, que n'han hagut de fer portar en taxi: Maleta, maleta, una bossa amb menjar, un altre maleta amb els estris de neteja. Un, fins i tot, s'ha penjat al coll una màquina de fotografar i un altre porta una cartera emmilitarada abarrotada... de tabac i llumina. Com que el tabac és de marca —contraband, no cal dir-ho— l'embronquem fins que ens reparteix la meitat del carregament.

Des d'aquest dia, sempre que a algú li manca tabac, li fa una porra. I el noi està tan estemordit que, ara que ja ha acabat les reserves, compra doble ràtio per tal de poder-nos convidar.

Molts només porten un paquet, un sac, i n'hi ha que no porten res. Són, en general, camperols que es refien del que els donaran al serveici. Un d'ells s'esplai:

—Jo fins set germans més i la meua roba l'aprofitaran. En canvi, si me l'endugues...

Tots van tranquils perquè ja saben que a la caserna els equiparan bé. Aquest xicot gran, gairebé rodo, que ha vingut de l'Empordà, afirma tot esperançat:

—A mi m'han dit que fins els fan a mida els vestits...

Cobrem unes quantes pessetes avançades, per tal que no ens trobem sense res per a gastar. La majoria, però, s'ha endut l'última setmanada, que ha cobrat íntegra i que no ha treballat ni menjat perquè el diumenge passat no és pas lluny. Sobre l'ús d'aquest capital de reserva —si es pot dir així— després n'hem tingut experiències ben singulars, desagradables i tot. De vegades hem anat si no seria cert allò de d'altava povertat del català!

—Joan rug, a Tenblaque, infanteria.

—Francesc Salom, artilleria, a Pozoblanco.

—Antoni Rius, intendència, a Madrid.

—Pere Planes, sanitat, a Tarancon.

—Joaquim Niubó, remunta, a València.

—V. clor... intendència, a Tenblaque.

Tenblaque, Castuera, Pozoblanco, Barbastro, Alcaniz, Madrid, Tarancon, València, Almeria, Valdepeñas, Albacete, Cuenca. Tota l'Espanya litoral es veurà sembrada de quintats catalans.

Uns estan contents, esperen veure coses noves, veure moments interessants. Altres, van resignats, perquè les coses els han vingut així i no hi poden fer res. Altres estan empipats que no els envii a llocs on tinguin coneguts.

Un ha tret un mapa de la Península. Tots hi anem desfilant. Al costat, enciclerons impronissat, un estudiant ens va explicant coses del lloc on anem.

—A València, les notes són molt boniques, però adustes.

—A Castuera, hi deu fer un sol imponent.

—A Tarancon hi ha una brigada de Sanitat tota de catalans.

Tots, abans d'anar al front, farem la instrucció primer a ciutats de reraguarda i després a ciutats properes al front. Gradualment, ens anem acostumant a les boies.

—I a les trinxeres!

A tot el llarg del passat, de Colom, ens hem format. Un darrer l'al-
tre, anem passant per davant d'un enorme camió d'intendència, que ha
buïdat el seu ventre amb maletes. Ens donen una bossa amb conserves, pa
i altres coses, per a menjar durant el viatge.

I formant a quatre, amb la maleta a coll, vestits de país i amb la
ziocota, la marc o algun altre signe, marxem cap a l'estació.

Allí es l'acomodament. Abrugades, plors, les darreres recomanacions,
algún regat d'última hora i el darrer plor.

—Veges, nou, compte amb les dones. Pren precaucions.

—Ja sups el que has de fer si et falla quelcom.

—Tot just arribis, telegrafia.

—Escolta, escolta!

Una mica emocionats, des de les finestres, saludem. Alcequem el
puny dret i fem la salutació militar, més per dissimular el nostre
lor que per marcialitat. Només som quintats.

Del meu boc de guerra

«BOINES» CONTRA «CAMISES», A L'ALCARRIA

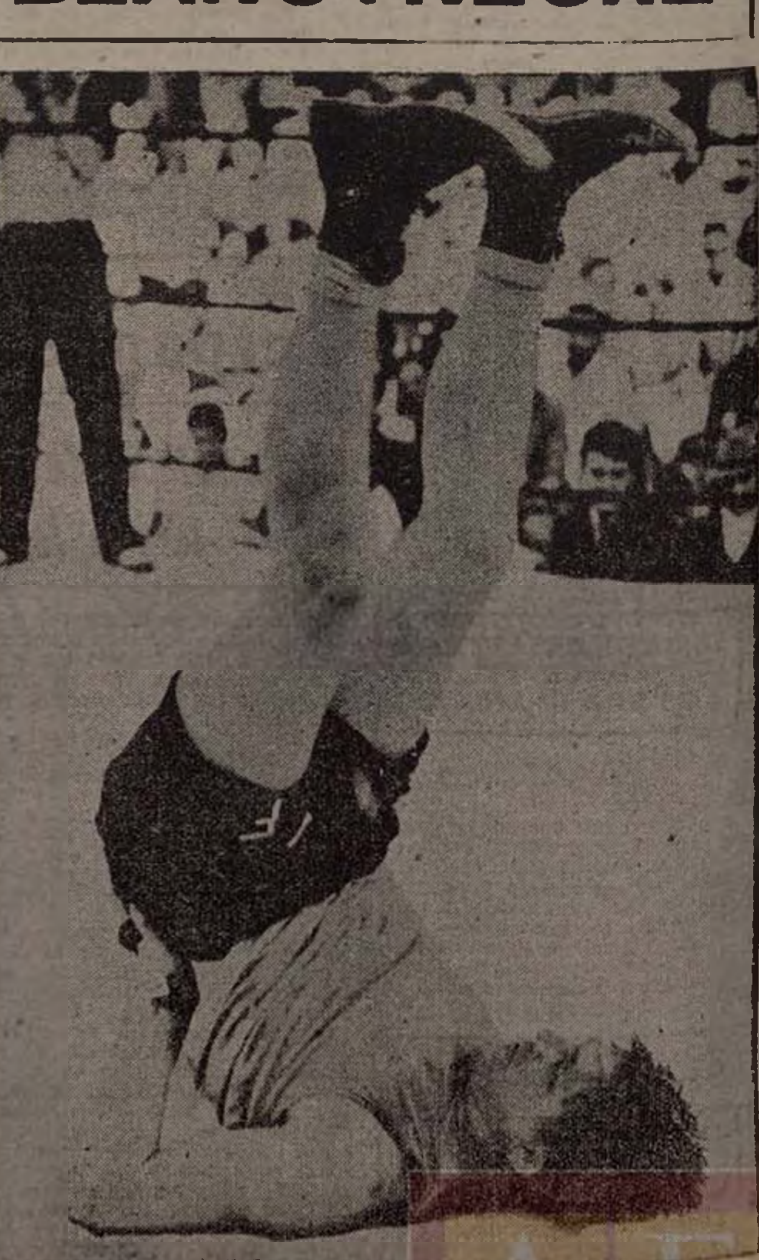
Diàriament, per mitjà de la premsa que ens van trametent, podem assabentar-nos de la gran descomposició que regna al territori dominat pels feixistes.

No ens ve de nou, és a dir, no ens hauria de venir de nou, puix que aquestes baralles, aquestes rancúnies, entre requetes i falangistes ja fa temps que ens les venen anunciant aquesta gran lepió de mi-nyone que cada dia arriben als nos-
tres rengles procedents de l'infern fosc.

Tot i això, tenint en compte de-
talls i dades contingents, que no
donen lloc a dubtes, encara ens
quedava aquell xic d'incredulitat en
pensar si aquests grans titulars qui
amb lletres de mollo publiquen els
diaris fent referència a les luites
intestines entre faccions, no seria

(SEQUEIX A LA PAG. 2)

BLANC I NEGRE

TOMMY FARR durant els seus entrenaments, a Nova York. Molts dels espectadors creien que, durant el matx amb Joe Louis, el tornarien a veure en aquesta posició. S'enganyaren d'allò més... (K.)

(Vegeu informació a la pàgina 2)

Capçalera d'un ventall vuitcentista

València, tercer dia d'estada.